

De najaarstrek boven trektelpost “De Uithof” in 2011

Inhoud

1. De inleiding
2. Resultaten
3. De tellers
4. Het teloverzicht
5. De top tien van 2011
6. De telpost in de media
7. Vogels rond de telpost
8. Tenslotte
9. Het jaaroverzicht van trektellen.nl

Inleiding

Sinterklaas heeft nog maar net zijn hielen gelicht en ik kom al met een jaarverslag. Dat is wel heel vroeg. Ik had de secretaris van de Vogelwacht toegezegd een artikel voor de Kruisbek te schrijven. Voor mijn overzicht is het beter niet alles door elkaar te laten lopen, vandaar dat ik me nu al aan de eerste klus heb gezet: het jaarverslag.

Nog geen maand geleden werd het telseizoen afgesloten. Dat is wat mij betreft altijd een moment dat dubbele gevoelens oproept. Enerzijds ben ik erg gesteld op de uurtjes die ik buiten doorbreng.

Tegelijkertijd merk je ook dat het na half november wat de trek betreft een stuk rustiger wordt, bij ons in het binnenland. Langs de kust was het een ander verhaal. De telposten aldaar hadden topdrukke. De harde westenwind zorgden voor forse aantallen drieteenmeeuwen. Maar ook soorten als de middelste jager en rosse franjepoot werden alomt gemeld. Van dit soort verschijnselen blijven we op de Uithof verstoken. We prijzen ons gelukkig met wat er passeert. Dat was gelukkig de moeite meer dan waard.

Resultaten

	2007	2008	2009	2010	2011
Teluren	48,5	55,4	47,3	58,35	60,08
Tellers	9	14	10	10	16
Soorten	74	66	65	74	89
Aantal	17416	21605	16667	19610	25768

Een vergelijking van 2011 met de voorgaande jaren laat een opgaande lijn zien. Dat is een mooi resultaat. Het komt steeds vaker voor dat er meerdere tellers per telling actief zijn: daarmee wordt er ook minder gemist. Enkele kanttekeningen moeten ook gemaakt: Het aantal vogelsoorten is geen 89 maar iets lager. De "spec" soorten zijn zo genoemd omdat bv. de afstand te groot was om ze precies op naam te brengen (gans spec, vink spec, enz.). Ook atalanta en kleine vos zijn, hoewel gevleugeld, geen vogels. Locale verplaatsingen en dan met name van kauw en in mindere mate van soorten als nijlgans en kokmeeuw probeerden we buiten de overzichten te houden.

De tellers van 2011 waren

1. Rene Alkema (RA)
2. Tine Blanckstein (TB)
3. Frank Coenjaerts (FC)
4. Wigle Braaksma (WB)
5. Tienieke de Groot (TG)
6. Jan Haakman (JH)
7. Vera Klous (VK)
8. Bart de Knecht (BK)
9. Guus Peterse (GP)
10. Hans Peterse (HP)
11. Marian Peterse (MP)
12. Anton Schortinghuis (AS)
13. Tom Schrijvers (TS)
14. Jeroen Steenbergen (JS)
15. Alfred de Weerd (AW)
16. Erik Wouda (EW)

Jeroen, Tine en Alfred waren aanwezig in het kader van een excursie van de Vogelwacht Utrecht. Vera was als draaihals-twitcher ter plekke. Het is leuk dat er toch weer een aantal nieuwe tellers de weg naar de telpost hebben gevonden.

Het teloverzicht

Hieronder volgt een overzicht van het aantal tellingen, de tellers en de weersomstandigheden

Datum	Telling in kwartieren	Weersomstandigheden (zicht en wind)	Tellers
4-8	4	erg heilig, rond 9.30 meer blauw	AS
17-8	6	bewolkt, zuidwest 2	AS
27-8	10	bewolkt, eerst 50%, later 100%,Zw 2	RA,GP,AS
31-8	4	halfbewolkt	AS
2-9	1	24 graden	FC, VK, AS
3-9	10	potdichte mist	TG,GP, HP,AS
7-9	4	zwaar bewolkt, buiig, , zuidwest 5	AS
10-9	10	volledig bewolkt, zuid 1	MP,AS
14-9	7	zonnig, zuidwest 3	FC,AS
18-9	10	bewolkt, zuidwest 3	AS,TS
24-9	10	grondmist, later onbewolkt	RA,TS,EW
28-9	8	grondmist, daarna blauw , wind:zuidoost zwak	AS
2-10	21	dichte mist, pas na 1000uur blauw	TB,WB,JH, GP,MP, JS,AS,TS,AW,EW
5-10	9	zwaar bewolkt met enkele spetters, zw 3	RA,AS
8-10	10	?	GP,MP,TS
15-10	16	zuidoost 2, na 10.30 iets aantrekkelijk	BK,MP,AS,TS,EW
19-10	11	een zuidoostelijke stroming, helder en blauw	RA,AS
21-10	4	nog steeds zuidoost, onbewolkt	AS
22-10	10	helder en blauw, zuid 1	GP,MP,AS,TS, EW
26-10	8	volledig bewolkt, zuidwest 2	RA,AS
29-10	12	grondmist, na 9.30 bewolkt	TG, GP,MP,AS
2-11	8	mistig, na 10.00uur beter	RA,AS
5-11	12	licht bewolkt, zuid 1	HP,GP,AS
9-11	8	bewolkt(driekwart) zuidoost 2	MP,AS
12-11	10	rustig en helder, zuidoost 2	GP,MP,AS
16-11	8	koud(min 1) helder met vliegtuigstrepen oost 2	FC,RA,AS
19-11	10	eerst grondmist, daarna half bewolkt, zuid 1	TG, HP,GP,MP,AS,TS

Als ik resumerend nog iets over de weersomstandigheden mag zeggen, vallen er enkele zaken op. Ten eerste dat we mazzel hadden met het weer in die zin dat het eigenlijk nooit meer regent. We zijn 28 keer op de telpost geweest; alleen op 5 oktober noteerden we enkele spetters. We hebben een uitgesproken warme herfst gehad. Alleen de ochtend van 16 november was echt koud. Tenslotte valt het me nu op hoe vaak de wind in de zuidoosthoek zat. Noordoost en noord zijn voor trektellers geen goede richtingen omdat de vogels dan veel te hoog zitten. Wellicht dat statistici hier een uitdaging zien om een correlatie te zoeken tussen aantallen en windrichting.

Ten opzichte van vorig jaar zijn er beduidend meer vogels waargenomen. Er waren ook een aantal nieuwe soorten bij voor de telpost zoals de casarca (Bart, bedankt) de ruigpootbuizerd, de draaihals, de sneeuwvangans, de zilverplevier en de kraanvogel. Ik weet niet of dit lijstje compleet is. De archieven van voor 1992 zijn incompleet.

De top-tien van 2011 ziet er als volgt uit. Daarnaast ter vergelijking de cijfers van 2010 en 2009

2011		2010		2009	
1. Spreeuw	3883	1. Kievit	2003	1. Spreeuw	3348
2. Houtduif	3186	2. Spreeuw	1909	2. Vink	1575
3. Koperwiek	2781	3. Vink	1619	3. Boerenzwaluw	1559
4. Vink	2449	4. Sijs	1588	4. Houtduif	1497
5. Grauwe Gans	2128	5. Houtduif	1313	5. Koperwiek	1380
6. Kolgans	1731	6. GrauweGans1	296	6. Kievit	1166
7. Kievit	1425	7. Gans spec	1110	7. Grauwe gans	880
8. Kokmeeuw	920	8. Koperwiek	970	8. Kokmeeuw	783
9. Sijs	911	9. Kolgans	875	9. Sijs	697
10. Graspieper	811	10. Boerenzwaluw	819	10. Holenduif	398

Het vergelijken van de jaarlijsten 2011 en 2010 levert merkwaardige inzichten op. In beide jaren kwamen er vier (!) boompiepers voorbij. Ook het aantal huiszwaluwen en buizerden lag nagenoeg gelijk (135 om 127), respectievelijk (7 om 8). Dat we weinig buizerden scoren ligt niet aan het waarnemingsvermogen van de tellers. Het accent van de tellingen ligt altijd op de eerste tien kwartier van de dag. Zo matineus is een soort als de buizerd niet. Overigens vind ik het wel bijzonder dat we net als vorig jaar weer op 10 soorten roofpieten uitkomen. Geen smelleken of visarend dit najaar maar de ruigpootbuizerd misstaat niet in deze lijst. De steppekiekendief die op tal van plaatsen op dook dit najaar , heeft de Uithof niet gehaald hoewelop 22 oktober passeerde er nog een kiekendief spec. Ook een vraagteken heeft magie.

De telpost in de media

De onderlinge communicatie is sterk verbeterd omdat alle tellers nu zijn samengevoegd in een email-groep. Het is een handzame manier om kort te brieven wat er is gebeurd op de telpost en wat er staat te gebeuren. Uit de reacties merk ik dat de betrokkenheid ten opzichte van vorige jaren is toegenomen. Op 24 september en op 8 oktober was ik zelf verhinderd. Toch zijn de tellingen gewoon doorgegaan, waarvoor hulde!

Net als andere jaren werd het Utrechts Vogelnet (U.V.N) regelmatig gebruikt om tellingen aan te kondigen, dan wel bijzondere waarnemingen door te geven.

Op 2 oktober heeft de afdeling stad van de Utrechtse Vogelwacht een excursie naar de telpost georganiseerd. Helaas speelde de eerste uren van de telling zich af in de mist. Ook dit jaar was er weer een European Birdwatch. Op het moment dat Vogelbescherming belde, konden we nog geen highlights doorgeven. De totale score is natuurlijk wel gewoon verwerkt op de site van www.trektellen.nl

Het bekend maken van de waarnemingen via Trektellen.nl levert soms aardige verrassingen op. De veertien kraanvogels van 12 november werden precies 30 minuten later 17 kilometer zuidwestelijk van de Uithof boven telpost de Horde gezien, waarmee hun snelheid op 34 kilometer per uur kon worden vastgesteld.

Tenslotte wil ik nog wijzen op de prachtige foto die Frank Coenjaerts maakte van de draaihals en die terecht werd opgenomen in het blad van Dutch Birding. Zo werd onze renbaan voor heel even het middelpunt van de wereld .

Vogels rond de telpost

De volgende soorten werden plaatselijk vanaf de telpost vastgesteld: Havik, Groene Specht, Boomklever (H), Boomkruiper(H) , Zwartkop (H), Tjiftjaf (H), Meerkoet (H), Waterhoen (H), Smient (H), Wintertaling (H) Roodborst, Winterkoning (H), Zwarte Roodstaart, Huismus en Raaf. Dit zijn 15 soorten. Net als vorig jaar ontbreekt, vreemd genoeg, de Staartmees in dit rijtje.

Tenslotte

Dit najaar is een groot deel van het gebouwencomplex van de faculteit voor diergeneeskunde gesloopt. Dat hebben we geweten. Met pneumatische boren moesten betonnen vloersegmenten in stukken gezaagd. Enorme vrachtwagens waren eindeloos bezig met grondverzet. Dat is niet de ambiance waar je op zit te wachten als trekteller. Op enig moment werd in petit comité besloten uit te kijken naar de zondag (in de hoop dat respect voor de zondagsrust in sloperskringen nog opgeld doet) Toen bleek echter dat diverse tellers veel liever op zaterdag dan op zondag tellen. Daarmee werd de zaterdag snel in ere hersteld. Het is overigens in de loop van het seizoen steeds rustiger geworden, met uitzondering van 19 november toen het Groot trektellerskoor voor even zelfs de roodborsten deed verstommen.

De renbaan is als renbaan buiten gebruik gesteld. Wat er staat te gebeuren is ongewis. We wachten het maar af.

Inmiddels heeft zich een traditie gevormd .Ergens in het voorjaar maken we ieder jaar een excursie. Dit voorjaar, op 3 april, hebben we per OV-fiets Meijndel bezocht; het duingebied tussen Den Haag en Wassenaar. We zagen oa: Krooneend, Georde Fuut en Blauwborst.

Komend voorjaar staat Tiengemeten op de rol. Vanwege de moeilijke bereikbaarheid van het eiland zullen we ons die dag per automobiel verplaatsen. Nadere informatie volgt te zijner tijd.

Rest mij nu niets anders dan alle tellers te bedanken voor hun aanwezigheid en inzet. Bij deze dan: bedankt!

Anton Schortinghuis

Adres: Dr.H.Ths'Jacoblaan 55
3571BL Utrecht
Tel: 030-2713307
e-mail: antonschortinghuis@gmail.com

Totalen De Uithof, Utrecht 2011

alle maanden ▾

2011 ▾

Soort	Aug	Sep	Okt	Nov	Totaal	Maximum	Presentie (%)	Presentie (dagen)	Eerste	Laatste
1 Aalscholver	1	49	488	258	796	253 (8-okt)	71	20	27-aug	19-nov
2 Grote Zilverreiger	0	2	4	3	9	3 (15-okt)	18	5	14-sep	19-nov
3 Blauwe Reiger	3	1	4	0	8	3 (27-aug)	14	4	27-aug	29-okt
4 Knobbelzwaan	3	4	5	1	13	4 (24-sep)	29	8	27-aug	19-nov
5 Kleine Zwaan	0	0	0	5	5	5 (12-nov)	4	1	12-nov	12-nov
6 Wilde Zwaan	0	0	9	0	9	9 (19-okt)	4	1	19-okt	19-okt
7 rietgans spec.	0	0	49	11	60	35 (15-okt)	11	3	15-okt	12-nov
8 Toendrarietgans	0	0	0	6	6	4 (19-nov)	7	2	16-nov	19-nov
9 Kolgans	0	0	1120	611	1731	560 (5-nov)	46	13	2-okt	19-nov
10 Grauwe Gans	64	210	967	887	2128	656 (5-nov)	89	25	17-aug	19-nov
11 Sneeuwgans	0	0	1	0	1	1 (29-okt)	4	1	29-okt	29-okt
12 gans spec.	0	5	451	182	638	164 (19-okt)	39	11	21-sep	19-nov
13 Grote Canadese Gans	0	58	103	42	203	69 (19-okt)	25	7	10-sep	12-nov
14 Nijlgans	3	42	73	54	172	28 (15-okt)	75	21	4-aug	19-nov
15 Casarca	0	0	2	0	2	2 (15-okt)	4	1	15-okt	15-okt
16 Bergeend	0	0	1	0	1	1 (15-okt)	4	1	15-okt	15-okt
17 Wilde Eend	4	1	9	4	18	4 (17-aug)	25	7	17-aug	9-nov
18 Tafeleend	0	1	0	0	1	1 (10-sep)	4	1	10-sep	10-sep
19 Wespendif	0	1	0	0	1	1 (14-sep)	4	1	14-sep	14-sep
Soort	Aug	Sep	Okt	Nov	Totaal	Maximum	Presentie (%)	Presentie (dagen)	Eerste	Laatste
20 Bruine Kiekendif	0	3	1	0	4	2 (14-sep)	11	3	10-sep	8-okt
21 Blauwe Kiekendif	0	0	0	2	2	2 (5-nov)	4	1	5-nov	5-nov
22 kiekendif spec	0	0	1	0	1	1 (22-okt)	4	1	22-okt	22-okt
23 Sperwer	0	1	22	6	29	6 (15-okt)	43	12	14-sep	19-nov
24 Buizerd	0	0	5	2	7	4 (15-okt)	14	4	15-okt	12-nov
25 Ruigpootbuizerd	0	0	1	0	1	1 (15-okt)	4	1	15-okt	15-okt
26 Torenavalk	0	0	1	0	1	1 (2-okt)	4	1	2-okt	2-okt
27 Boomvalk	3	1	0	0	4	2 (17-aug)	11	3	17-aug	14-sep
28 Slechtvalk	0	1	0	0	1	1 (10-sep)	4	1	10-sep	10-sep
29 valk spec	0	0	2	0	2	1 (2-okt)	7	2	2-okt	15-okt
30 Kraanvogel	0	0	0	14	14	14 (12-nov)	4	1	12-nov	12-nov
31 Goudplevier	0	0	0	5	5	5 (2-nov)	4	1	2-nov	2-nov
32 Zilverplevier	0	0	0	1	1	1 (12-nov)	4	1	12-nov	12-nov
33 Kievit	215	423	355	432	1425	372 (5-nov)	71	20	17-aug	19-nov
34 Watersnip	8	5	7	0	20	6 (27-aug)	21	6	17-aug	29-okt
35 Houtsnip	0	1	0	1	2	1 (7-sep)	7	2	7-sep	12-nov
36 Witgat	0	0	0	1	1	1 (5-nov)	4	1	5-nov	5-nov
37 Kokmeeuw	29	79	489	323	920	142 (29-okt)	89	25	17-aug	19-nov
38 Stormmeeuw	0	2	35	98	135	46 (12-nov)	46	13	3-sep	19-nov
39 Kleine Mantelmeeuw	1	2	6	3	12	3 (5-nov)	29	8	27-aug	5-nov

Soort	Aug	Sep	Okt	Nov	Totaal	Maximum	Presentie (%)	Presentie (dagen)	Eerste	Laatste
40 Zilvermeeuw	0	0	7	6	13	7 (2-okt)	11	3	2-okt	19-nov
41 Holenduif	35	125	162	70	392	50 (18-sep)	96	27	4-aug	19-nov
42 Houtduif	24	140	1614	1408	3186	601 (29-okt)	93	26	17-aug	19-nov
43 Turkse Tortel	0	1	0	0	1	1 (28-sep)	4	1	28-sep	28-sep
44 Halsbandparkiet	0	6	0	0	6	6 (28-sep)	4	1	28-sep	28-sep
45 Draaihals	0	1	0	0	1	1 (2-sep)	4	1	2-sep	2-sep
46 Grote Bonte Specht	0	2	8	5	15	2 (5-okt)	36	10	10-sep	12-nov
47 Boomleeuwerik	0	3	4	16	23	12 (2-nov)	21	6	28-sep	19-nov
48 Veldleeuwerik	0	1	282	26	309	81 (15-okt)	39	11	24-sep	12-nov
49 Boerenzwaluw	157	394	2	0	553	168 (14-sep)	43	12	17-aug	2-okt
50 Huiszwaluw	114	13	0	0	127	59 (31-aug)	21	6	4-aug	24-sep
51 Boompieper	1	3	0	0	4	2 (3-sep)	11	3	27-aug	28-sep
52 Graspieper	0	170	624	17	811	284 (2-okt)	75	21	10-sep	19-nov
53 Waterpieper	0	0	19	9	28	9 (26-okt)	29	8	8-okt	19-nov
54 gele kwikstaart spec.	11	10	0	0	21	10 (27-aug)	14	4	4-aug	10-sep
55 Grote Gele Kwikstaart	0	0	7	2	9	2 (22-okt)	29	8	2-okt	16-nov
56 witte kwikstaart spec.	0	32	62	12	106	24 (2-okt)	68	19	3-sep	19-nov
57 Witte Kwikstaart	10	0	9	0	19	10 (27-aug)	7	2	27-aug	8-okt
58 Heggenmus	0	6	0	0	6	3 (18-sep)	14	4	14-sep	28-sep
59 Paapje	0	5	0	0	5	5 (2-sep)	4	1	2-sep	2-sep

Soort	Aug	Sep	Okt	Nov	Totaal	Maximum	Presentie (%)	Presentie (dagen)	Eerste	Laatste
60 Tapuit	0	5	0	0	5	5 (2-sep)	4	1	2-sep	2-sep
61 Merel	0	1	2	1	4	1 (28-sep)	14	4	28-sep	5-nov
62 Kramsvogel	0	0	426	222	648	164 (26-okt)	46	13	8-okt	19-nov
63 Zanglijster	0	32	136	6	174	65 (2-okt)	75	21	7-sep	16-nov
64 Koperwiek	0	0	2324	457	2781	986 (15-okt)	50	14	2-okt	19-nov
65 Grote Lijster	0	0	26	2	28	11 (15-okt)	29	8	2-okt	12-nov
66 lijster spec.	0	0	21	1	22	15 (19-okt)	11	3	19-okt	16-nov
67 Glanskop	0	0	1	0	1	1 (2-okt)	4	1	2-okt	2-okt
68 Pimpelmees	0	9	1	1	11	8 (28-sep)	14	4	21-sep	5-nov
69 Koolmees	0	2	3	0	5	2 (29-okt)	14	4	21-sep	29-okt
70 Gaai	0	1	10	0	11	6 (19-okt)	18	5	7-sep	26-okt
71 Ekster	0	0	2	0	2	1 (15-okt)	7	2	15-okt	22-okt
72 Kauw	29	6	74	34	143	41 (19-okt)	54	15	17-aug	19-nov
73 Roek	0	0	2	0	2	2 (19-okt)	4	1	19-okt	19-okt
74 Zwarte Kraai	7	13	50	31	101	14 (19-okt)	79	22	4-aug	19-nov
75 Spreeuw	14	178	2151	1540	3883	763 (5-nov)	79	22	27-aug	19-nov
76 Ringmus	0	0	13	4	17	8 (29-okt)	32	9	8-okt	12-nov
77 Vink	0	24	2277	148	2449	493 (15-okt)	79	22	3-sep	19-nov
78 Keep	0	0	112	12	124	51 (26-okt)	36	10	8-okt	19-nov
79 vink spec.	0	35	131	94	260	88 (19-nov)	50	14	10-sep	19-nov

Soort	Aug	Sep	Okt	Nov	Totaal	Maximum	Presentie (%)	Presentie (dagen)	Eerste	Laatste
80 Groenling	3	11	18	17	49	9 (28-sep)	57	16	17-aug	19-nov
81 Putter	0	0	8	20	28	10 (5-nov)	36	10	15-okt	19-nov
82 Sijs	0	6	664	241	911	191 (22-okt)	57	16	28-sep	19-nov
83 Kneu	0	12	27	0	39	12 (29-okt)	21	6	14-sep	29-okt
84 barsijs spec	0	0	2	1	3	1 (15-okt)	11	3	15-okt	19-nov
85 Goudvink	0	0	1	0	1	1 (21-okt)	4	1	21-okt	21-okt
86 Appelvink	1	4	7	1	13	4 (21-sep)	21	6	27-aug	19-nov
87 Rietgors	0	1	22	2	25	6 (15-okt)	39	11	28-sep	9-nov
88 Atalanta	0	0	3	0	3	1 (2-okt)	11	3	2-okt	29-okt
89 Kleine vos	0	0	1	0	1	1 (2-okt)	4	1	2-okt	2-okt
Soort	Aug	Sep	Okt	Nov	Totaal	Maximum	Presentie (%)	Presentie (dagen)	Eerste	Laatste
Totaal	740	2144	15526	7358	25768		100	28		
Teluren	5:55	15:27	29:11	13:35	64:08					